

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 467/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3CoE/14/2023-177 z 26. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 22. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením č. k. 23CoP/10/2022-112 z 28. júna 2022 krajský súd neodkladným opatrením upravil styk otca s mal. [REDAKOVANÉ] a mal. [REDAKOVANÉ]. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 25. júla 2022. Oprávnený otec podal 20. októbra 2022 návrh na výkon rozhodnutia z dôvodu, že sťažovateľka (matka) neumožňuje styk s maloletými deťmi v súlade s vykonateľným rozhodnutím súdu. Sťažovateľka sa bránila tvrdením, že otec sa od júla 2022 až doteraz nedostavuje na styk s maloletými deťmi, teda fyzicky nepríde do miesta bydliska matky, nezaujíma sa o zdravotný stav a iné potreby maloletých detí.

3. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 27Em/4/2022-56 z 13. decembra 2022 nariadil výkon uznesenia krajského súdu. Dôvodil, že sťažovateľka ako povinná neuviedla žiadne ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa nepodrobuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu o úprave styku otca s maloletými deťmi. Upozornil, že ide o prvú fázu vykonávacieho konania, po ktorej budú nasledovať úkony a opatrenia smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti. Ak tieto budú bezvýsledné, súd až následne uskutoční výkon rozhodnutia.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie. Uviedla, že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a zjavne arbitrárne. Z odôvodnenia vôbec nevyplýva, či sa oprávnený otec vôbec dostavil do miesta bydliska mal. detí s cieľom prevziať ich na styk, kedy povinná sťažovateľka neodovzdala deti na styk s otcom, z akého dôvodu sa tak stalo, či ide o ospravedlniteľný dôvod. Počas konania o odvolaní adresovala súdu podania, v ktorých dopĺňala argumentáciu v tom smere, že otec sa nedostavuje na styk s deťmi, nezaujíma sa o zdravotný stav a iné potreby a veci v živote detí, sťažovateľku vôbec nekontaktuje. Predložila aj lekárske správy a záznam z ošetrovania detí, z ktorých vyplýva prísne dodržiavanie režimových opatrení pri liečbe, a správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení, z ktorého vyplýva záver o okamžitej potrebe zamedzenia kontaktu mal. [REDAKOVANÉ] s otcom. Sťažovateľka v marci 2023 predložila aj uznesenie z 8. marca 2023 o vznesení obvinenia sťažovateľovi pre prečin ublíženia na zdraví v súvislosti s jeho útokom na sťažovateľku zo 17. februára 2022, po ktorom opustila spoločnú domácnosť.

5. Napadnutým uznesením krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu. Citujúc relevantné ustanovenia Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) dôvodil, že odvolanie proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia sa môže týkať len takých skutočností, ktoré by znamenali nemožnosť realizovať výkon rozhodnutia. Nemôže ísť o dôvody, ktoré sa týkajú merita veci rozhodnutej súdom v základnom konaní. Zákonom aprobovaným dôvodom zamietnutia návrhu na výkon rozhodnutia sú iba nevykonateľnosť exekučného titulu alebo zánik uloženej povinnosti. K druhému z uvedených dôvodov krajský súd uviedol, že môže ísť napríklad o prípad úmrtia povinnej osoby alebo oprávnenej osoby, alebo aj o zmenu alebo zrušenie exekučného titulu. Sťažovateľkou uvádzané prípady nerešpektovania súdneho rozhodnutia otcom detí nepredstavujú odvolacie dôvody, ktoré jediné predpokladá a pripúšťa CMP. Takéto dôvody sa týkajú merita prejednávanej veci – úpravy styku otca s maloletými deťmi a nemožnosť jeho realizácie v dôsledku ňou tvrdeného konania otca maloletých detí, avšak nesvedčia o tom, že exekučný titul je nevykonateľný a ani nepredstavujú okolnosti, ktoré po vzniku exekučného titulu spôsobili zánik uloženej povinnosti. Rovnako je podľa názoru krajského súdu potrebné posudzovať aj skutočnosť vznesenia obvinenia oprávnenému otcovi.

III.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a arbitrárne. V jeho odôvodnení absentuje akákoľvek reakcia krajského súdu na jej odvoláciu námietku, podľa ktorej bolo uznesenie okresného súdu nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a zjavne arbitrárne.

7. Sťažovateľka poukazom na uznesenie krajského súdu z 15. októbra 2020 v inej exekučnej veci dôvodí aj odlišnosťou rozhodovacej praxe krajského súdu o rovnakej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Súc viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], podrobil ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti napadnuté uznesenie krajského súdu prieskumu len v medziach dôvodov ústavnej sťažnosti, ktorými sú kritika jeho odôvodnenia a diametrálne odlišnej rozhodovacej praxe krajského súdu.

9. Sťažovateľka najprv kritizuje, že krajský súd sa nevysporiadal s jej odvolacou námietkou o nedostatočnosti odôvodnenia uznesenia okresného súdu. K tomu ústavný súd uvádza, že v naratívnej časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu (jeho bod 6) krajský súd autenticky rekapituloval predmetnú odvolaciu námietku sťažovateľky. Je teda zjavné, že ju neignoroval a pojal ju do svojho odvolacieho prieskumu. Následne po realizovanom prieskume v bode 8 svojho uznesenia krajský súd konštatoval, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné. Z toho vyplýva nedôvodnosť odvolania aj v rozsahu odvolacieho dôvodu založeného na kritike odôvodnenia uznesenia okresného súdu.

10. Ústavný súd súhlasí so sťažovateľkou, že krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia nevenoval otázke kvality odôvodnenia uznesenia okresného súdu samostatný odsek, prípadne inú ucelenú systematickú časť. To ale nemusí nutne znamenať, že ide o nedostatok dosahujúci ústavne relevantnú intenzitu.

11. V prvom rade ústavný súd odkazuje na vlastnú judikatúru (porovnaj napr. I. ÚS 236/2019, I. ÚS 238/2019, I. ÚS 114/2022, III. ÚS 380/2024), podľa ktorej sa na odôvodnenie súdneho rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia nekladú rovnako vysoké nároky ako v prípade, pokiaľ ide o rozhodnutie vydané vo forme rozsudku. Uznesenie totiž predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov a podľa § 236 Civilného sporového poriadku (uplatniteľného aj na uznesenia vydané podľa CMP) v jeho prípade postačuje stručné odôvodnenie.

12. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka vo svojom odvolaní (pripojila ho k ústavnej sťažnosti) kritizovala okresný súd za to, že sa nevenoval otázkam, (i) či otec sa vôbec dostavil do miesta bydliska detí s cieľom prevziať ich na styk, (ii) kedy sťažovateľka neodovzdala deti na styk, (iii) z akého dôvodu sa tak stalo, (iv) či ide o ospravedliteľný alebo neospravedliteľný dôvod, ak k styku nedošlo. Pritom okresný súd v dôvodoch svojho odvolaním napadnutého uznesenia zdôraznil, že sťažovateľka neuviedla žiadne ospravedliteľné dôvody, pre ktoré sa nepodrobuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu, čím zaujal postoj k obrane sťažovateľky. Ak potom sťažovateľka v odvolaní kritizovala nedostatočnosť odôvodnenia uznesenia okresného súdu s tým, že znovu iba zopakovala argumentáciu, ktorú už v konaní predniesla, postačovalo, aby krajský súd zaujal iba všeobecný postoj o nedôvodnosti podaného odvolania.

13. Ústavný súd, odkazujúc na judikatúru, podľa ktorej základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie vyžadujú odpovede na otázky, ktoré sú pre poskytovanú súdnu ochranu podstatné (napr. III. ÚS 36/2010), zdôrazňuje § 377 ods. 3 CMP, podľa ktorého odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti. Ak teda v sťažovateľkinom vyjadrení k návrhu otca na výkon rozhodnutia takéto dôvody uvedené neboli (čo okresný súd i krajský súd uviedli), potom je zrejmé, že v ňom nastolila otázky, ktoré pre súdnu ochranu poskytovanú v konaní o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých neboli podstatné, čo následne determinuje očakávania na kvalitu rozhodnutia okresného súdu i krajského súdu. V popísaných okolnostiach, berúc do úvahy miernejšie požiadavky na kvalitu a detailnosť odôvodnenia uznesenia ako formy súdneho rozhodnutia, považuje ústavný súd odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré musí byť nutné posudzované v organickej jednote s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu, za ústavne udržateľné. Sťažovateľka z oboch rozhodnutí dostala jednoznačnú a zrozumiteľnú odpoveď, podľa ktorej jej obrana proti návrhu otca na nariadenie výkonu rozhodnutia nie je relevantná, a tým ani použiteľná v exekučnom konaní, ale len v konaní vo veci samej, ktoré je oprávnená kedykoľvek iniciovať.

14. K druhej sťažnostnej námietke o nejednotnosti rozhodovacej praxe krajského súdu ústavný súd v prvom rade uvádza, že odlišnosť prístupu krajského súdu demonštruje na jednom prípade (uznesenie sp. zn. 21CoE/5/2020 z 15. októbra 2020), ktoré sa ani netýkalo veci sťažovateľky ale úplne iných účastníkov konania, čo z hľadiska namietaného porušenia právnej istoty nie je bez významu. Predmetný sťažnostný dôvod preto podľa názoru ústavného súdu neodôvodňuje záver o existencii signálov, ktoré by po prijatí ústavnej sťažnosti boli spôsobilé viesť k vyhoveniu ústavnej sťažnosti.

15. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, keďže napadnuté uznesenie krajského súdu nesignalizuje vady relevantné z pohľadu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch formulovaných sťažovateľkou v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu